

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2020/2148

Orienteringssak: **d**

Møte: 17. februar 2021

Oppfølging av handlingsplan for ph.d.-utdanning

Henvising til bakgrunnsdokumenter

- [Forskrift for graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Bergen](#)
- [Programbeskrivelse for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet](#)
- [Handlingsplan for ph.d.-utdanningen](#)
- [Kurs for ph.d.-veiledere](#)

Saken gjelder

[Handlingsplanen for ph.d.-utdanningen](#) angir rammeverk, prioriteringer og tiltak som skal iverksettes for å nå målsetningene i strategien og som bidrar til at kandidatene leverer ph.d.-prosjekter av høy kvalitet.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen har det koordinerende ansvaret for oppfølgingen av handlingsplanen. Samtidig oppfordrer de fakultetene til å gå gjennom handlingsplanen for å iverksette punktene som konkrete aktiviteter og nye retningslinjer i sine respektive programbeskrivelser.

I oversikten er kun tatt med punkter der **Fakultetene** er oppført først under overskriften *Oppfølging*, da dette er aktiviteter som forventes igangsatt ved fakultetet. De øvrige punktene skal initieres av andre enheter ved UiB, og er derfor ikke tatt med i denne oversikten.

A. INNSATSOMRÅDE: FAGLIG KVALITET

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Dagens situasjon og planlagt oppfølging ved fakultetet
DELMÅL 1: UiB skal utdanne selvstendige ph.d.-kandidater med høyt faglig nivå, evne til kritisk tenkning og originalitet	Integrere ph.d.-kandidatene i fagmiljøene lokalt, nasjonalt og internasjonalt og sørge for møteplasser der de naturlig kan inngå i et forskerfellesskap	Fakultetene, instituttene	<i>De fleste ph.d.-kandidatene ved fakultetet jobber i forskergrupper, og kandidatene er da en del av forskerfellesskap. I henhold til programbeskrivelsen på ph.d. har hovedveileder ansvar for at kandidaten blir integrert i forskningsgrupper og forskningsmiljø. I de tilfeller der medveileder er ansatt ved UiB, og hovedveileder er eksternt ansatt, har medveileder ansvar for å integrere kandidaten i relevante fagmiljø ved UiB.</i>

	Profilere og fremheve forskningen som kommer ut fra ph.d.-prosjektet som et viktig bidrag til forskningen i fagmiljøet	Fakultetene, instituttene	<i>Alle kandidater leverer pressemelding som publiseres på UiB sine nettsider, https://www.uib.no/nye-doktorgrader. Kommunikasjonsrådgivere ved fakultetet har som mål å følge med her, og lager enkelte ganger saker på det som er mest allment tilgjengelig.</i>
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidatene skal utøve forskning som skal være tilgjengelig og bygge på etisk standard og forskningsintegritet	Sikre at ph.d.-kandidatene reflekterer over og redegjør for etiske aspekter ved forskningsprosjektet i prosjektbeskrivelsen og gjennom hele ph.d.-løpet	Fakultetene, instituttene	<p><i>Det er et krav at alle kandidater har minimum 5 studiepoeng i vitenskapsteori og etikk i sin opplæringsdel. I henhold til programbeskrivelsen skal det i opptakssøknaden være med en redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Å omtale etiske aspekter er ikke et krav i prosjektbeskrivelsen. Fakultetet vil ta dette opp i programstyret for ph.d.-programmet.</i></p> <p><i>I veilederkurset er det også presisert at veileder har et særskilt ansvar for å gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.</i></p> <p><i>Veilederne skal også gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.</i></p> <p><i>Rapporten som skal leveres i forkant av midtveisevalueringen skal eksplisitt redegjøre for de metodiske og eventuelle etiske utfordringene i arbeidet.</i></p>

B. INNSATSOMRÅDE: SAMARBEID

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Dagens situasjon og planlagt oppfølging ved fakultetet
DELMÅL 1: UiB skal legge til rette for nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid	Introdusere ph.d.-kandidatene for relevante nasjonale og internasjonale forskernettverk	Fakultetene, instituttene	<i>Fakultetet har som krav i opplæringsdelen at alle ph.d.-kandidater skal ha en faglig presentasjon på en internasjonal konferanse.</i>

	Legge til rette for at ph.d.-kandidatene kan delta på nasjonale og internasjonale fagkonferanser, seminarer, samt reise på lengre utenlandsopphold	Fakultetene, instituttene	<i>I hovedsak skal reiser og deltakelse på konferanser dekkes av driftsmidlene til kandidaten i prosjektene de er knyttet til. Kandidatene kan ellers søke Meltzerstipend, og på enkelte institutter. Alle kandidater har krav til å delta på internasjonal konferanse i opplæringsdelen.</i>
--	--	---------------------------	---

C. INNSATSOMRÅDE: GJENNOMFØRING

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Dagens situasjon og planlagt oppfølging ved fakultetet
DELMÅL 1: Ph.d.-kandidaten skal følges opp gjennom strukturert dialog med ledelse og administrasjon	Arrangere individuelle oppstartmøter for ph.d.-kandidater ved instituttet/fagmiljøet, med en særskilt oppfølging av ph.d.-kandidater som ikke er kjent med UiB	Fakultetene, instituttene	<i>Alle institutt har oppstartsmøte med nye kandidater. Noen møter er med bare administrasjon, mens administrasjonssjef, HR-konsulent, FU-leder eller instituttleder er med på noen institutt. Fakultetet vil ta dette opp i programstyret for ph.d.-programmet for å dele erfaringer mellom instituttene, og komme med anbefalinger.</i>
	Sørge for tidlig forventningsavklaring mellom kandidat og veiledere, blant annet i oppstartmøte	Fakultetene, instituttene	<i>Flere institutt inkluderer dette i oppstartsmøte, og det er en obligatorisk del av midtveisevalueringen.</i>
	Tilby alle ph.d.-kandidater minst én årlig oppfølgings- eller medarbeidersamtale ved instituttet/fagmiljøet, utover ordinær veiledning	Fakultetene, instituttene	<i>I den årlige fremdriftsrapporteringen kan kandidatene krysse av for om de ønsker en samtale. Medarbeidersamtale vil kunne være aktuelt for de som er ansatt ved UiB, oppfølgingsamtale for de som ikke er ansatt. Fakultetet vil følge opp problemstillingen i programstyret.</i>
	Styrke oppfølgingen av kandidatene gjennom arbeidet med midtveisevaluering og/eller sluttseminar	Fakultetene, instituttene	<i>Det er obligatorisk med midtveisevaluering for alle kandidater. Programbeskrivelsen (s.10) har klare krav til innhold og oppfølging. Instituttene har gode erfaringer med fremdriftsrapportering, og følger aktivt opp kandidater som ikke har forventet progresjon.</i>
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidaten	Videreutvikle tydelige kvalitets-, formal- og sjangerkrav knyttet til	Fakultetene	<i>Retningslinjer for avhandlinger som er artikkelbaserte eller monografi er beskrevet i programbeskrivelsen (s 14).</i>

skal ha tydelige rammer for sitt ph.d.-utdanningsløp	de ulike avhandlingstypene		
	Tilstrebe at alle ph.d.-kandidater skal få tilbud om kurs i akademisk skriving ved sitt fakultet eller institutt	Fakultetene, UB	<i>Det blir allerede arrangert skrivekurs for ph.d.-kandidater i regi av forskerskoler og på noen av instituttene. Fakultetet er i dialog med Universitetsbiblioteket for å etablere et felles kurs der skriving og peer-review av tekster vil inngå. Kurset vil også bl.a. inkludere akademisk redelighet, åpen forskning og datahåndtering. Kurset vil gi kandidatene 1 studiepoeng, og kan inngå i opplæringsdelen.</i>
DELMÅL 3: Ph.d.-kandidatene skal inkluderes og følges opp i aktive og støttende forskningsmiljø	Tilstrebe aktive ph.d.-kandidatforeninger	Fakultetene, ph.d.-kandidatene	<i>Det er per i dag ikke en egen forening for ph.d.-kandidater ved fakultetet. UiBdoc er en felles interesseorganisasjon for hele UiB der også kandidater fra fakultetet er engasjert og deltar i foreningens styre.</i>

D. INNSATSOMRÅDE: VEILEDNING

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Dagens situasjon og planlagt oppfølging ved fakultetet
DELMÅL 1: UiB skal ha arenaer for kompetansebygging og erfaringsutveksling om ph.d.-veiledning	Utvikle fagnære møteplasser for erfaringsutveksling og seminar for kompetansebygging innenfor ph.d.-veiledning	Fakultetene, instituttene, IPED	<i>Det foregår uformelle diskusjoner og møteplasser i forskningsgrupper, forskerskoler og andre fora på instituttene. Det er ikke etablert egne møteplasser eller seminar ved institutt eller fakultet.</i> <i>Program for universitetspedagogikk tilbyr et emne på i ph.d.-veiledning som en valgfri del av basismodulen i pedagogikk.</i> <i>Fakultet vil følge dette opp videre i programstyret for ph.d.-programmet.</i>
DELMÅL 2: Ph.d.-veiledere skal ha tilstrekkelige og oppdaterte kunnskaper om gjeldende	Sørge for at alle veiledere kjenner til regler knyttet til det aktuelle ph.d.-programmet	Fakultetene, instituttene	<i>Fakultetet har innført obligatorisk digital veilederopplæring for alle som blir oppnevnt som veileder. Dette må gjennomføres hvert 3. år.</i> <i>Programbeskrivelsen for ph.d.-</i>

regelverk og etikk innenfor ph.d.-utdanningen			<i>programmet er utfyllende og ligger tilgjengelig på nettsidene.</i>
	Styrke veiledernes kunnskap om gode publiseringskanaler	Fakultetene, instituttene, UB	<i>Fakultetet vil ta dette opp i programstyret for ph.d.-programmet, og diskutere om det er behov for mer fokus på dette.</i>
DELMÅL 3: UiB skal styrke fagmiljøenes rolle i utviklingen og gjennomføringen av kandidatenes ph.d.-prosjekter	Styrke forskergruppenes rolle i veiledningen	Fakultetene, instituttene	<i>Det er allerede etablert at ph.d.-kandidater skal inngå i forskningsgrupper, og veileder har et ansvar for dette.</i>
	Benytte flere lokale ressurser til biveiledning	Fakultetene, instituttene	<i>Ved fakultetet benytter vi ofte lokal biveileder, og det er vanlig med flere biveiledere avhengig av forskningsprosjektet. Dersom hovedveileder er ekstern, skal minst en biveileder være intern.</i>

E. INNSATSOMRÅDE: KARRIEREUTVIKLING

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Dagens situasjon og planlagt oppfølging ved fakultetet
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidatene skal ha gode kunnskaper om hvilke karrieremuligheter som eksisterer både innenfor og utenfor academia	Legge til rette for langsiktig karrieretenkning blant ph.d.-kandidater med interesse for en akademisk karriere	Fakultetene, instituttene	<i>Veileder og institutt har ansvar for å følge opp de kandidatene som viser interesse for dette.</i>
	Informere om karrieremuligheter i tråd med fagretningene på fakultetet, for eksempel gjennom en karrieredag eller alumniarrangement	Fakultetene	<i><u>UiB planlegger å etablere et karriererådgivningstjenester spesielt rettet mot ph.d.-gruppen.</u> Fakultet vil etter at dette er etablert, vurdere om det er behov for egne tiltak på fakultetsnivå.</i>